

انجمن مهندسان ایرانی
استان تهران

بسمه تعالی

①

تاریخ: ۱۳۹۶ / ۱۰ / ۳
شماره: ۱۱۰۸۹۸۴۸۵۹۹۹
پیوست:

کلیه دفاتر نمایندگی

با سلام

خواهشمند است دستور فرمایید به مهندسان شاغل در آن دفتر اعم از معمار عمران و مکانیک ابلاغ گردد:
۱- مهندسان طراح معماری ساختمان موظف هستند در هنگام طراحی ساختمان سیستم گرمایش ساختمان را مشخص و بر اساس نوع سیستم گرمایشی دودکش مناسب برای تجهیزات گازسوز پیش بینی و جزئیات اجرایی دودکش را ضمیمه نقشه های طراحی بنمایند.

۲- مهندسان ناظر ساختمان موظف می باشند در هنگام نظارت بر اجرای ساختمان توجه کافی به استاندارد برون دودکش تجهیزات گرمایشی از جمله قطر دودکش، ارتفاع دودکش، دود بند بودن دودکش و اجرای صحیح دودکش را بنمایند.

۳- مهندسان ناظر گاز موظف هستند در هنگام نظارت بر اجرای لوله کشی گاز ساختمان ها به استاندارد بودن دودکشها توجه نموده و در صورت عدم چینیش دودکش توسط مهندس طراح و ناظر ساختمان مراتب را به طرح و ناظر ابلاغ و از تأیید لوله کشی گاز ساختمان ها خودداری نمایند.

محسن بهرام غفاری

رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان

رونوشت:

- سرکار خانم مهندس ملکی رئیس محترم دفتر نمایندگی شهر جدید هشتگرد بازرگنت به نامه شماره ۱۳۴۱۸۶۲۳۶۹ مورخه ۸۶/۱۰/۱۹
- گروه تخصصی مکانیک عطف به بند ۲ صورتجلسه ۸۶/۱۰/۲۴
- گروه تخصصی معماری جهت آگاهی
- گروه تخصصی عمران جهت آگاهی
- کمیته اجرایی گاز جهت آگاهی

تاریخ: .....
شماره: ۱۳۸۹/۰۵/۰۴
پیوست: ۲۱۸۴۸ - ش/م

بسمه تعالی

ریاست محترم سازمان نظام مهندسی ساختمان استان (کلیه استان‌ها)

سلام علیکم:

احتراماً، با توجه به درخواست بعضی از استان‌ها و مصوبه گروه تخصصی مکانیک شوروی مرکزی دستور فرمایید در صورت درخواست مالکین ساختمان‌هایی که دارای علمک گلا نمی‌باشند ولی تمایل دارند ساختمان در دست احداث خود را لوله‌کشی گلا بنمایند، با هماهنگی هیأت سه نفره و اخذ تعهدات مالک به شرح زیر اقدام گردد:

۱. برای ساختمان، مشابه سایر کارها مهندس ناظر تعیین گردد.
۲. مهندس ناظر با توجه به تجربه کاری خود و تشخیص موقعیت احتمالی علمک نسبت به نظارت کار اقدام نماید و در خاتمه پس از تست، نقشه‌ها را مهر و امضاء نماید.
- توضیح: در صورتیکه امکان تشخیص موقعیت علمک برای مهندس ناظر مقدور نباشد، از اداره گاز محل موقعیت علمک استعلام گردد.
۳. در این مرحله فرم تأییدیه (فرم شماره ۵) به هیچ وجه تکمیل و مهر و امضاء نشود.
۴. در صورتی که ظرف شش ماه از تأیید نقشه‌ها، علمک نصب و کار به شبکه گاز منطقه تزریق شد، مهندس ناظر فرم شماره ۵ را مهر و امضاء و جهت پیگیری، تحویل مالک بدهد و گرنه در صورتی که علمک گلا نصب نشود، مالک موظف می‌باشد بعد از نصب علمک، مجدداً با واریز هزینه نظارت و بازرسی تشکیل پرونده بدهد و همچنین ناظر اولیه موظف می‌باشد کار را مجدداً تست و بازرسی نموده و تأییدیه‌ها (فرم شماره ۵) را مهر و امضاء نماید.
۵. در صورتی که دسترسی به مهندس ناظر اولیه مقدور نباشد، کار به یک مهندس ناظر دیگری واگذار گردد تا براساس نقشه‌های تأیید شده قبلی، کار را تست و بازرسی و تأیید نماید. مشروط بر اینکه هیچگونه تغییری در لوله‌کشی قبلی داده نشده باشد. ۱۳۹۰

بسمه تعالی
گروه تخصصی مکانیک
مختص تمام تست‌ها
۱۳۸۹/۰۵/۰۴

محسن بهرام پوری
مدیر اجرایی سازمان نظام مهندسی ساختمان

دفترخانه سازمان نظام مهندسی ساختمان
استان تهران
شماره: ۱۱۷۸۹/۷۸۹۵
تاریخ: ۱۳۸۹/۰۵/۰۹

تاریخ: ۱۳۸۹/۰۲/۰۱
شماره: ۱۳۸۹/۰۲/۰۱
پوست

بسمه تعالی

سرکار عالی
گروه تخصصی سازه

جناب آقای دکتر رضا رحیمی
معاونت اول محترم ریاست جمهور

موضوع: نصب بخاری گازی در مدارس

صحت بررسی و اقدام لازم

با سلام و تحیات:

احتراماً، عطف به مصوبه مورخه ۱۳۸۸/۱۲/۲۴ هیأت محترم وزیران در استان خراسان جنوبی که طی شماره ۴۴۱۸۴/۲۵۸۷۳۲ مورخه ۱۳۸۸/۱۲/۲۴ به وزارت آموزش و پرورش ابلاغ شده است به عرض می‌رساند، نصب بخاری گازی در مدارس از نظر ایمنی ایراد قانونی داشته و مغایر با مبحث ۱۷ مقررات ملی ساختمان می‌باشد.
لذا خواهشمند است مقرر فرمایید به وزارت آموزش و پرورش ابلاغ گردد برای گرامش مدارس از موتورخانه مرکزی یا مشعل گازی و یا گاروئیل استفاده گردد.

۱۳۸۹/۰۲/۰۱

سید محمد عسکری
رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان

دفتر خانه سازمان نظام مهندسی ساختمان
استان تهران
شماره: ۱۱۰۸۹، ۴۲۰
تاریخ: ۱۳۸۹/۰۳/۱۱

رونوشت:

- ریاست محترم سازمان نظام مهندسی ساختمان استان (کلیه استان‌ها) جهت آگاهی و مذاکره با آموزش و پرورش استان و استانداری و توضیح در خصوص موارد ایمنی اجرای لوله‌کشی گاز در مدارس براساس مبحث ۱۷.
- کمیته تخصصی مکانیک جهت آگاهی و اقدام لازم.
- پرونده گاز.
- جناب آقای مهندس خسروی‌هر جهت آگاهی و اقدام لازم.

بسمه تعالی

جناب آقای مهندس بهرام غفاری
رئیس محترم سازمان مهندسی ساختمان استان تهران

باسلام

احتراماً، با توجه به سؤالات مطروحه از طرف برخی سازمانهای نظام مهندسی ساختمان استانها و سایر نهادهای رسمی و غیررسمی درخصوص کاربرد بخاریهای بدون دودکش بدینوسیله نظر کمیته تخصصی مبحث چهاردهم مقررات ملی ساختمان (تأسیسات گرمایی، تعویض هوا و تهویه مطبوع) جهت بهره‌برداری و اطلاع‌رسانی به شرح زیر اعلام می‌گردد:

- در صفحات ۹۸ و ۹۹ مبحث چهاردهم مقررات ملی ساختمان، محدودیت‌های کاربرد بخاریهای گازسوز بدون دودکش به شرح زیر توضیح داده شده است.
  - نصب این بخاریها در اتاق خواب، حمام، سرویس‌های بهداشتی و انبار مجاز نیست.
  - نصب این بخاریها در فضاهای با کاربری گروه I, E, A (عنوان شده در صفحات ۲۲ و ۲۳ مبحث چهاردهم مقررات ملی ساختمان) مجاز نیست.
  - محدودیت‌های این نوع بخاریها، از نظر ظرفیت گرمایی، حجم هوای اتاق و کنترل‌های ایمنی الزامی در صفحات ۹۸ و ۹۹ مبحث چهاردهم مقررات ملی ساختمان مشخص شده است.
- این نوع بخاری از طرف موسسه‌ی استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، استاندارد شده و برای برخی سازندگان گواهی مطابقت محصول با استاندارد صادر شده است.
  - گواهی موسسه‌ی استاندارد تنها درمورد ساخت این محصول اعتبار دارد ولی نباید موجب کاربرد نامحدود آن شود.
  - چون محصول احتراق این بخاریها مستقیماً وارد اتاق می‌شود خطر اصلی کم شدن اکسیژن یا رفتن مقدار گاز مسموم کننده CO است.
- با توجه به نکات بالا استفاده از این نوع بخاری باید با احتیاط و کنترل شده صورت گیرد.

رضا نجیمی
مدیرکل دفتر تدوین و ترویج
مقررات ملی ساختمان
رضا نجیمی

اسکن شد

شماره سند: ۱۱۰۱۸۶۲۵۸۳۱
تاریخ: ۱۳۸۶/۱۱/۲۳
استان تهران
مهندسی ساختمان

با توجه به سؤالات مطروحه از طرف برخی سازمانهای نظام مهندسی ساختمان استانها و سایر نهادهای رسمی و غیررسمی درخصوص کاربرد بخاریهای بدون دودکش بدینوسیله نظر کمیته تخصصی مبحث چهاردهم مقررات ملی ساختمان (تأسیسات گرمایی، تعویض هوا و تهویه مطبوع) جهت بهره‌برداری و اطلاع‌رسانی به شرح زیر اعلام می‌گردد:

انجام شد

جمهوری اسلامی ایران
وزارت مسکن و شهرسازی
معاونت

۱۳۸۳/۱۲/۲۲
۲۲۰/۲۲۱۳۲

بسمه تعالی

جناب آقای مهندس بهرام غفاری - مدیر محترم اجرایی سازمان نظام مهندسی ساختمان

باسلام

بازگشت به نامه شماره ۱۶۵۹۲-ش/م مورخ ۸۶/۱۲/۸ آن سازمان در خصوص کاربرد محصول
پکیج شوفاژ فن دور شرکت بوتان نوع C بدینوسیله نظر کمیته تخصصی مبحث چهاردهم مقررات ملی
ساختمان جهت استحضار و بهره‌برداری به شرح زیر اعلام می‌گردد:

- کاربرد شوفاژ دیواری فن‌دار نوع C با مدل (S) از نوع «دو» در ساختمان‌ها بوسه‌دهی و آب‌پاشی اجزای را
مستقیماً از بیرون می‌گیرد و محصول اختزالی (دود) را به کمک یک پمپ با وزن مستقیماً به بیرون
می‌فرستد، در واحدهای آپارتمانی مسکونی، از نظر ایمنی و سلامت، چهاردهم مقررات ملی ساختمان، با
رهایت نکات زیر مجاز است.
- نصب راه‌اندازی و راهبری این دستگاه‌ها باید زیر نظر نماینده شرکت سازنده صورت گیرد.
- محل خروج دودکش این دستگاه‌ها از نمای ساختمان با ارتفاع و بادخالی و با وجود و دمای دیگر ساختمان
انتخاب شود.
- همه قطعات، از جمله کانال دو جداره (ورود هوا و خروج دود) باید ساخت یک کارخانه باشد.

مقررات ملی ساختمان
مهندس نادر رحیمی

رواقت
الکام محمدی
رئیس کمیته تخصصی مبحث چهاردهم مقررات ملی ساختمان
شماره تماس: ۰۲۱-۸۸۰۰۰۰۰۰
آدرس: تهران، خیابان ولیعصر، پلاک ۱۰۰

جمهوری اسلامی ایران
وزارت مسکن و شهرسازی
معاونت

۲۲۰/۴۲۱۳۲

بسمه تعالی

جناب آقای مهندس بهرام غفاری - مدیر محترم احزابی سازمان نظام مهندسی ساختمان

باسلام

بازگشت به نامه شماره ۱۶۵۹۲/ش/م مورخ ۸۶/۱۲/۸ آن سازمان در خصوص کاربرد محصول یکج شوفاژ فن دار شرکت بوتان نوع C بدینوسیله نظر کمیته تخصصی جهت چهاردهم مقررات ملی ساختمان جهت استحضار و بهره برداری به شرح زیر اعلام می گردد:

لا کاربرد شوفاژ ریاری فن دار نوع C مدل K.I. 24x28. ساخت شرکت بوتان که هوای احتراق را مستقیماً از بیرون می گیرد و محصول احتراق (دود) را به کمک یک بادزن، مستقیماً به بیرون می فرستد، در واحد های آپارتمانی مسکونی از نظر الزامات میمت چهاردهم مقررات ملی ساختمان، با رعایت نکات زیر، مجاز است.

- نصب و راه اندازی و راهبری این دستگاه ها باید زیر نظر نماینده شرکت سازنده صورت گیرد.
- محل خروج دودکش پس از دستکاهها از نعلی ساختمان با توجه به پارامترهای دیگر مستعد انتخاب شود.

همه قطعات از جمله کانال دوجداره (ورود هوا و خروج دود) باید ساخت یک کارخانه باشد.

مهندس زاهد جنتی
مدیر کل دفتر تدوین و ترویج مقررات ملی ساختمان

روایت ✓
این سند در تاریخ ۱۳۸۶/۱۲/۸ صادر شده است.
این سند در تاریخ ۱۳۸۶/۱۲/۸ صادر شده است.
این سند در تاریخ ۱۳۸۶/۱۲/۸ صادر شده است.

①

تاریخ: ۱۳۹۷/۹/۱۷
شماره: ۴۲۰/۴۷۱۴۰
پیوست:

بسمه تعالی

سازمان نظام مهندسی ساختمان
استان تهران

مدیرکل محترم دفتر تدوین و ترویج مقررات ملی ساختمان

با سلام و احترام

عطف به نامه شماره ۴۲۰/۴۷۱۴۰ مورخ ۸۷/۹/۱۷ در خصوص عدم تأیید دستگاه‌های گرمایشی یکپارچه فن‌دار با

استفاده از دودکش دو جداره موارد ذیل به استحضار می‌رسد:

۱- با توجه به شروطی که کمیته تخصصی مبحث چهاردهم مقررات ملی ساختمان جهت بهره‌برداری از این نوع

دستگاه‌ها مطرح نموده، نصب و راه‌اندازی و راهبری این دستگاه‌ها باید زیر نظر شرکت سازنده باشد که در مورد
فوق، راهبری دستگاه توسط شرکت سازنده تعهد نشده و فقط نصب و در صورت وصل گاز راه‌اندازی آن زیر نظر
شرکت بوتان می‌باشد، و شرکت بوتان فقط تعهد گارانتی دستگاه را تا ده سال متقبل شده است.

۲- در بند دوم که قید شده، محل خروج دودکش این دستگاه‌ها از نمای ساختمان و با توجه به باد غالب و باز شوهای
دیگر ساختمان انتخاب شود، هیچ‌گونه مستندی از طرف شرکت بوتان که این مطلب جهت نصب دستگاه‌های
منصوبه، لحاظ شده موجود نمی‌باشد.

لذا با توجه به موارد فوق تأیید دستگاه‌های منصوبه توسط مهندسین ناظر این سازمان تا روشن شدن ابهامات
امکان پذیر نمی‌باشد.

محسن بهرام غفاری

رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان

استان تهران

بسمه تعالی

جناب آقای مهندس بهرام غفاری
رئیس محترم سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران

باسلام

بازگشت به نامه شماره ۱۱۰/۸۸/۳۰۹۶ مورخ ۸۸/۳/۱۰ آن سازمان در خصوص پکیج‌های گازسوز

بدینوسیله اظهار نظر کمیته تخصصی جهت آگاهی و بهره‌برداری ارائه می‌گردد.

- در ساختمانهای مسکونی بلند مرتبه می‌توان با رعایت شرایط زیر از پکیج‌های گازسوز استفاده

کرد.

- هر واحد دودکش مستقل داشته باشد.

- هر واحد هوای احتراق مستقل داشته باشد.

- نوع دستگاه پکیج و مسیر لوله‌کشی گاز طبق مبحث ۱۷ باشد.

زیرمجلس
غلامرضا هوائی

مدیرکل تدوین و ترویج مقررات ملی ساختمان

رضا اشراقی
سازمان تدوین و ترویج مقررات ملی ساختمان

رونوشت:

برادر مهندس اشراقی ، جهت اطلاع ✓

۸۷/۱۱/۲۹
۴۲-۶۱۷۷۷

شماره ۱۸۴۴
ش/م مورخ ۸۷/۱۱/۲۰

بسمه تعالی

جناب آقای مهندس بهرام غفاری

مدیر اجرایی محترم سازمان نظام مهندسی ساختمان

باسلام

عطف به نامه شماره ۱۸۴۴- ش/م مورخ ۸۷/۱۱/۲۰ جنابعالی در خصوص سیستم‌های گرمایشی، پکیج‌های فن دار یا دودکش دوجداره بدینوسیله نظر کمیته‌های تخصصی مباحث ۱۴ و ۱۷ مقررات ملی ساختمان در مورد سیستمهای مذکور جهت آگاهی سازمانهای نظام مهندسی ساختمان استان‌ها به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱- کلیه سیستمهای مذکور باید نشان استاندارد یا گواهی نامه فنی از مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن را اخذ نمایند.

۲- نصب و راه اندازی و راهبری این دستگاهها باید زیر نظر نماینده شوکت سازنده صورت گیرد. (منظور از راهبری این است که سازنده باید علاوه بر گارانتی دستگاه یادشده دفترچه راهنمای نحوه استفاده و بهره‌برداری و نگهداری از دستگاه موصوف را بنحو مقتضی تحویل بهره‌برداران نماید).

۳- همه قطعات، از جمله کانال دوجداره (ورود هوا و خروج دود) باید ساخت یک کارخانه باشد.

غلامرضا هوائی

مدیرکل دفتر تدوین و ترویج مقررات ملی ساختمان

[Handwritten signature of Gholamreza Hovai]

[Handwritten signature and stamp of Behram Gharbi]
شماره ۱۸۴۴
ش/م مورخ ۸۷/۱۱/۲۰

انورای مرکزی سازمان نظام مهندسی ساختمان
ورود به دفتر
تاریخ: .....
شماره: .....

حاکم پاسی
کامای بهرامی

۸۸۱/۸۱/۲

۲۲۰/۲۸۵۰۰

صبح در عرض پرست گلبرگ بدین
بازرس رطوبت محرابی از کرسی طایر
انجنیر محسنی مهندس کانا است تهران

جناب آقای مهندس بهرام غفاری

رئیس محترم سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران

حجت ابلاغ
بر طایفه اعضاء
ثبت ابلاغ و
بیتا سرگرد
مدیر این
سوزا العمل

باسلام

بازگشت به نامه شماره ۱۱۰/۸۸/۱۰۵۱۷ مورخ ۸۸/۷/۱۹ آن سازمان در خصوص دودکش، ی وسایل گاز سوز بدینوسیله اظهار نظر کمیته تخصصی جهت آگاهی و بهره برداری ارائه میگردد.

اگر الزامات دیگر محل نصب دستگاه گازسوز، به خصوص تامین هوای احتراق، رعایت شده باشد و ناگزیر باید دودکش در خارج از ساختمان روی نما نصب شود با رعایت نکات زیر می توان دودکش را روی نما نصب کرد:

- * ۱- دودکش فلزی باشد و با بست به ساختمان متصل شود.
- * ۲- ارتفاع قسمت قائم دودکش با توجه به ظرفیت دستگاه طبق جدول ۱۷-۸-۱ (صفحه: ۹۵) باشد.
- * ۳- روی دودکشی کلاهک نصب شود.
- * ۴- در نمای ساختمان بالاتر از دهانه خروج دود، پنجره بازشو (از این واحد یا واحد با همسایه آن) وجود نداشته باشد.
- * ۵- جهت باد غالب در سمتی نباشد که دود را از پنجره های ساختمان به فضاهای داخلی وارد کند.
- * ۶- اگر دودکش عایق شود (عایق گرمایی و حفاظت در برابر باران و برف و رطوبت) بهتر است ولی الزامی نیست. عایق گرمایی به مکش دودکش کمک می کند.
- * ۷- دهانه خروج دود و فاصله آن با نمای ساختمان به گونه ای باشد که ذرات خروج دود نمای ساختمان را به تدریج سیاه نکند.
- * ۸- اگر رعایت شرایط بالا امکان پذیر نیست می توان از دستگاههای گازسوز بسته یا دودکش دوجداره استفاده کرد. در این صورت ورود هوای احتراقی و خروج دود مستقیماً از خارج ساختمان است. در این حالت دودکش در خروج از نمای ساختمان بدون قسمت قائم اجرا می شود.

۸۸/۸/۱۳
با کفایت
کیسه اینرسی

غلامرضا هوانس

مدیرکل امور مقررات مذب، ساختمان

رضا شادانی
مدیرکل امور مقررات مذب، ساختمان

سازمان نظام مهندسی ساختمان
استان تهران
شماره: ۱۱۰/۸۸/۱۱۹۴۴
تاریخ: ۱۳۸۸/۸/۱۳

دفتر خانه سازمان نظام مهندسی ساختمان
استان تهران (دفتر نمایندگی کرج)
شماره: ۳۹۹۳
تاریخ: ۱۳۸۸/۸/۱۷

۱۱

۱۲

۱۳۸۹/۸/۱

۴۲۶۵۰/۴۲۰/۸۹

دارد

شماره ثبت: ۴۲۶۵۰/۴۲۰/۸۹
تاریخ ثبت: ۱۳۸۹/۸/۱
نام: [نام نامشخص]
محل: [محل نامشخص]

بسمه تعالی

جناب آقای مهندس غرضی

رئیس محترم سازمان نظام مهندسی ساختمان

با سلام

پیرو نامه شماره ۴۲۰/۶۱۷۷۷ مورخ ۸۹/۱۱/۲۹ این دفتر و بنا بر درخواست شرکت ایران رادیاتور (به ییوست) در خصوص سیستم های گرمایشی پکیج های فن دار با دودکش دوجداره مجدداً نظر کمیته های تخصصی مباحث ۱۴ و ۱۷ مقررات ملی ساختمان در مورد سیستمهای مذکور جهت آگاهی سازمانهای نظام مهندسی استانها جهت بهره برداری به شرح زیر اعلام میگردد:

۱- کلیه سیستمهای مذکور باید نشان استاندارد یا گواهینامه فنی از مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن داشته باشند.

۲- نصب و راه اندازی و راهبری این دستگاهها باید زیر نظر نماینده شرکت سازنده صورت گیرد، منظور از راهبری این است که سازنده باید علاوه بر گارانتی دستگاه یادشده دفترچه راهنمای نحوه استفاده و بهره برداری و نگهداری از دستگاه موصوف را بنحو مقتضی تحویل بهره برداران نماید.

۳- همه قطعات، از جمله کانال دوجداره (ورود هوا و خروج دود) باید ساخت یک کارخانه باشد. بدیهی است رعایت کلیه موارد عنوان شده در مبحث هفدهم مقررات ملی ساختمان، امری الزامی است.

غلامرضا هوانی

[امضای غلامرضا هوانی]

مدیر کل امور مقررات ملی ساختمان

و نائب رئیس شورای تدوین

مقررات ملی ساختمان

شماره: ۲۲۸۲
تاریخ: ۱۳۸۹/۸/۱